

**BESCHIKKING VAN
GEDEPUTEERDE STATEN VAN NOORD-BRABANT**

ons kenmerk
Z/114246

plaats / datum
‘s-Hertogenbosch,
1 februari 2021

Op de op 31 januari 2020 ontvangen aanvraag van Stichting Woonzorg Nederland te Amstelveen om een ontheffing krachtens artikel 3.8 van de Wet natuurbescherming voor de restauratie en herbestemming van de Heilig Hart Kerk en het inpandig realiseren van een appartementencomplex aan de Baronielaan 22, 4818 RA te Breda.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
namens deze,

De heer J. Reijnen
Teammanager Omgevingsdienst Brabant Noord

BESLUIT

Onderwerp

Op 31 januari 2020 hebben wij van Stichting Woonzorg Nederland een aanvraag ontvangen voor een ontheffing voor het overtreden van verboden ten aanzien van beschermde soorten, dit als gevolg van de restauratie en herbesteding van de Heilig Hart Kerk en het inpandig realiseren van een appartementencomplex in de kerk, uit te voeren aan de Baronielaan 22, 4818 RA te Breda.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant besluiten, gelet op de overwegingen die zijn opgenomen in deze ontheffing,

- I. aan Stichting Woonzorg Nederland, Prof. E.M. Meijerslaan 3, 1183 AV te Amstelveen, de gevraagde ontheffing te verlenen, op grond van artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, van de bepalingen als bedoeld in:

- artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wet natuurbescherming, voor de:
 - **baardvleermuis** (*Myotis mystacinus*);
 - **gewone dwergvleermuis** (*Pipistrellus pipistrellus*);
 - **gewone grootoorvleermuis** (*Plecotus auritus*)
 - **laatvlieger** (*Eptesicus serotinus*);

voor de periode van 1 maart 2021 tot en met 31 maart 2026;

- II. dat de beschrijving van de activiteiten in de aanvraag, voor zover deze betrekking heeft op de soorten als bedoeld onder I, deel uitmaken van deze ontheffing;
- III. aan deze ontheffing voorschriften te verbinden die zijn opgenomen onder onderdeel 'voorschriften', alsmede dat de volgende delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de deze ontheffing:
 - Bijlage 1: overzichtstekening van het project
 - Bijlage 2: locatie(s) van de mitigerende maatregelen
 - Bijlage 3: meldingsformulier start werkzaamheden (zie voorschrift 1)

Rechtsmiddelen

Bezwaar

Bezwaren tegen dit besluit kunnen binnen zes weken na de bekendmaking van dit besluit worden ingediend bij:

Het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Secretariaat van de hoor- en adviescommissie
Postbus 90151
5200 MC te 'S-HERTOGENBOSCH

Wij vragen u om op de linkerbovenhoek van de envelop het woord "bezwaarschrift" te vermelden.

Het bezwaarschrift moet zijn voorzien van een handtekening, naam en adres van de indiener, de dagtekening en ons kenmerk van het besluit. Ook dient u een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar gericht is en de gronden van het bezwaar hierin op te nemen.

Daarnaast vragen wij u vriendelijk om een kopie van dit besluit bij te voegen. Kunt u ons ook uw telefoonnummer geven? De provincie kan dan, mocht dit nodig zijn, u bellen om samen de beste aanpak van behandeling van uw bezwaarschrift te bespreken.

Meer informatie over de behandeling van bezwaarschriften vindt u op www.brabant.nl/bezwaar.

U kunt het secretariaat van de Hoor- en adviescommissie bereiken via telefoonnummer (073) 680 83 04, faxnummer (073) 680 76 80 en e mailadres bezwaar@brabant.nl.

Voorlopige voorziening

Bovenstaand besluit treedt in werking, ook al wordt een bezwaarschrift ingediend. Het is daarom mogelijk om gelijktijdig met of na het indienen van een bezwaarschrift een zogenaamde “voorlopige voorziening” te vragen bij: de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Oost-Brabant, sector Bestuursrecht, Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch.

Een voorlopige voorziening is in feite het nemen van een tijdelijke maatregel, bijvoorbeeld het schorsen van het besluit gedurende de tijd die nodig is om de bezwaren te behandelen en daarop een besluit te nemen. Voorwaarde om zo'n voorlopige voorziening te vragen is, dat er sprake is van spoedeisend belang.

Voor het vragen van een voorlopige voorziening is griffierecht verschuldigd.

INHOUDSOPGAVE

Besluit.....	2
Voorschriften.....	5
Procedurele overwegingen	7
Inhoudelijke overwegingen.....	8
1. Wettelijk kader - Wet natuurbescherming	8
1.1 <i>Beschermingsregimes</i>	8
1.2 <i>Interim omgevingsverordening Noord-Brabant</i>	8
2. Toetsing effecten ruimtelijke ingreep	9
2.1 <i>Aangevraagde activiteiten</i>	9
2.2 <i>Onderzoek soorten</i>	9
2.3 <i>Mogelijke effecten</i>	9
2.4 <i>Alternatievenafweging</i>	10
2.5 <i>Belang van de aanvraag</i>	11
2.6 <i>Mitigerende maatregelen en staat van instandhouding</i>	11
3. Conclusie.....	14
Bijlage 1. Overzichtstekening van de planlocatie.....	15
Bijlage 2. Locatie van de mitigerende maatregelen.....	16
Bijlage 3. Meldingsformulier start handelingen beschermde soorten	17

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

1. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden aanvangen bekend is, doch uiterlijk 2 weken voor aanvang van de activiteiten, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar ons op te sturen.
2. De ontheffinghouder dient onmiddellijk contact met ons op te nemen via info@odbn.nl indien bij het uitvoeren van de activiteiten andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen, of andere handelingen als bedoeld in onderdeel I en II van het besluit noodzakelijk zijn.
3. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van de aan deze ontheffing verbonden voorschriften.
4. Deze genoemde (rechts)personen dienen op de hoogte te zijn van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (digitaal) afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op eerste verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouder of opsporingsambtenaar.
6. De ontheffinghouder dient, met inachtneming van de hier genoemde voorschriften, de mitigerende maatregelen uit te voeren zoals beschreven in hoofdstuk 5 en 6 van het activiteitenplan 'Herinrichting Heilig Hart Kerk, Breda' (Ecogroen, december 2020) en de aanvullende gegevens van 18 januari 2021.
7. De activiteiten en hier genoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige¹ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.

Specifieke voorschriften

8. Het uitvoeren van de preventieve renovatie maatregelen ten behoeve van de werkzaamheden aan het dak van de viering toren (uit te voeren op last van de Erfgoedwet in combinatie met de Monumentenwet 1988) dient plaats te vinden onder begeleiding van een ecologisch deskundige¹. Alle handelingen en bevindingen dienen door de ecooloog te worden bijgehouden in een logboek. Tevens dienen er duidelijke foto's van de werkzaamheden en de geplaatste constructies te worden opgenomen in het logboek. Dit logboek dient op verzoek van een toezichthouder direct te worden overhandigd.
9. Preventieve werkzaamheden aan de vieringtoren om instorten te voorkomen mogen niet plaatsvinden tijdens perioden van vorst en dienen binnen één week uitgevoerd te worden. Daarbij mogen geen veranderingen aangebracht worden in de bestaande constructie en mogen er geen belemmerende elementen voor (potentiële) verblijfplaatsen worden geplaatst.
10. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen op basis van de aanvraag en de hier genoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de initiatieflocatie, dienen, voorafgaand aan het uitvoeren van de werkzaamheden, van de inhoud van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden en dienen dit aantoonbaar na te leven.

¹ Wat wij hieronder verstaan staat in de toelichting op het aanvraagformulier:

https://www.brabant.nl/applicaties/producten/wet_natuurbescherming_ontheffing_beschermde_soorten_16411

11. Dit ecologisch werkprotocol dient uiterlijk 2 weken voor aanvang van de activiteiten ter informatie aan ons te worden toegezonden, via info@odbn.nl, onder vermelding van het zaaknummer.
12. Om een grotere verscheidenheid aan microklimaten aan te bieden en de kans op acceptatie te vergroten, dienen de te realiseren tijdelijke vleermuiskasten over meerdere panden verspreid binnen het territorium te worden aangebracht of dient er gebruikt te worden gemaakt van verschillende type en voldoende grote (geschikt als zomer- of paarverblijf volgens het kennisdocument gewone dwergvleermuis), vleermuiskasten. Hierbij dienen minimaal 8 tijdelijke kasten te worden verplaatst of dienen er minimaal 4 verschillende typen kasten te worden ingezet.
13. Gedurende de werkzaamheden in de ochtenduren is het niet toegestaan verlichting te gebruiken gericht op de kerk. Verlichting, ook van de zogenaamde vleermuisvriendelijke verlichting, heeft negatieve effecten op invliegopeningen van verblijfplaatsen.
14. Het te renoveren gebouw dient ten minste 1 week voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt te worden. Dit dient te gebeuren in het actieve seizoen van vleermuizen, globaal lopend van 1 april tot 15 oktober, en buiten de kwetsbare kraamperiode (1 mei tot 15 juli). Op het moment van ongeschikt maken en de drie daaropvolgende dagen moet de minimale temperatuur bij zonsondergang 10°C zijn.
15. Controleronde vleermuizen: Na het ongeschikt maken dient uiterlijk 3 dagen voorafgaand aan de werkzaamheden een controle in de actieve periode bij juiste weersomstandigheden (conform vleermuisprotocol en/of kennisdocumenten) uitgevoerd te worden, teneinde zeker te zijn dat of de aangevraagde soorten daadwerkelijk vertrokken zijn. Voor vleermuizen dient deze controle uitgevoerd te worden als de minimale temperatuur bij zonsondergang 10°C is. Gestart kan pas worden na de expliciete toestemming van de ecooloog.
16. Aan de kelder en de zuidelijke gevel van het transept mogen geen werkzaamheden uitgevoerd worden in de kwetsbare winterperiode (half oktober tot half april). De kelder is voor 15 oktober 2021 volledig functioneel als winterverblijfplaats.
17. Indien tijdens de werkzaamheden toch vleermuizen worden aangetroffen, dient het werk direct stopgezet te worden totdat de vleermuizen uit zichzelf vertrokken zijn. Een deskundige dient hierbij geraadpleegd te worden. Indien de soorten niet uit zichzelf vertrekken, dient contact opgenomen te worden met ODBN om toestemming te vragen voor aanvullende maatregelen.
18. Verwijderen tijdelijke voorzieningen: de tijdelijke voorzieningen dienen in stand te worden gehouden totdat de permanente nest-, rust- of voortplantingsplaatsen gerealiseerd en beschikbaar zijn, waarbij rekening dient te worden gehouden met de gewenningsperiodes conform de betreffende kennisdocumenten. Daarnaast mogen de tijdelijke voorzieningen pas verwijderd worden op het moment dat deze aantoonbaar niet in gebruik zijn door beschermde soorten. Het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen vindt plaats buiten de meest kwetsbare periodes, te weten voor vleermuizen de kraamperiode (half mei tot half juli) en de winterperiode (15 oktober tot 1 april). De kasten mogen enkel verwijderd worden onder begeleiding van een ecooloog.
19. De tijdelijke en permanente voorzieningen dienen vrij te zijn van belemmerende elementen in de in- en uitvliegmogelijkheid zoals bomen, vlaggenmasten of steigers.

PROCEDURELE OVERWEGINGEN

Aanvraag

Op 31 januari 2020 hebben wij van Stichting Woonzorg Nederland een aanvraag voor een ontheffing ingevolge artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) ontvangen. De aanvraag is op 23 juni 2020, 7 september 2020, 24 september 2020 en 1 oktober 2020 aangevuld. Op basis van de aangeleverde stukken is op 16 november 2020 een voornemen tot weigeren verstuurd. Op het voornemen tot weigeren is op 21 december 2020 een reactie binnengekomen. Een projectomschrijving is opgenomen in de aanvraag en in de reactie van 21 december 2020. De aanvraag is geregistreerd onder nummer Z/114246.

Gedragscode

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Bevoegd gezag

Omdat de activiteit wordt verricht in de provincie Noord-Brabant zijn Gedeputeerde Staten (verder: GS) op grond van artikel 1.3 van de Wnb bevoegd om op de aanvraag te beslissen. Indien aan de orde betrekken wij tevens de gevolgen van de activiteit voor de soorten buiten onze provinciegrens bij ons besluit.

Reguliere voorbereidingsprocedure

In deze procedure wordt de reguliere voorbereidingsprocedure overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht toegepast.

Ontvankelijkheid

Ten aanzien van de aspecten van de aanvraag waarvoor een ontheffing ingevolge de Wnb is vereist, hebben wij beoordeeld of de aanvraag volledig is en voldoende gegevens bevat. Wij zijn van oordeel dat de aanvraag voldoende informatie bevat voor een goede beoordeling van die aspecten waarvoor een ontheffing is gevraagd.

Overige regelgeving

Bij de beoordeling van deze aanvraag zijn andere aspecten dan gerelateerd aan soortenbescherming op grond van de Wnb en de daarbij behorende regelgeving niet betrokken. Een toestemming op basis van andere wet- en regelgeving kan daarom aan de orde zijn, onder andere voor ruimtelijke ordening of bouwen.

Deze aanvraag is niet getoetst aan het onderdeel Natura 2000 van de Wnb. Mogelijk is hiervoor ook een vergunningplicht op grond van de Wnb aan de orde. Indien dit het geval is dient de aanvrager ook deze bij de provincie aan te vragen. Wij maken u attent op de uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 29 mei 2019, dat voor een (toename van) stikstofdepositie, hoe klein ook, een vergunningplicht geldt.

INHOUDELIJKE OVERWEGINGEN

1. Wettelijk kader - Wet natuurbescherming

1.1 Beschermingsregimes

Op basis van de Wet natuurbescherming zijn er drie beschermingsregimes. Het eerste regime geldt voor vogels op grond van de Vogelrichtlijn. Artikelen 3.1, 3.2 en 3.4 van de Wnb hebben betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor vogelsoorten, waarvoor GS-ontheffing kunnen verlenen. Artikelen 3.3 en 3.4 geven de voorwaarden voor het kunnen verlenen van de ontheffing.

Het tweede beschermingsregime geldt voor planten en dieren op basis van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn. Artikelen 3.5 en 3.6 van de Wnb hebben betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten, waarvoor GS-ontheffing kunnen verlenen. De artikelen 3.8 en 3.9 geven de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een ontheffing.

Het derde regime beschrijft de bepalingen voor andere (nationaal beschermde) soorten. Artikel 3.10 van de Wnb heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten en geeft de voorwaarden waaronder GS-ontheffing kunnen verlenen.

Voor alle soorten geldt in alle gevallen de algemene zorgplicht (artikel 1.11 van de Wnb). Het gaat dan zowel om beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten. De zorgplicht geldt ongeacht of er een vrijstelling geldt of een ontheffing is verleend. Hierin wordt bepaald dat eenieder zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, schade aan deze soorten dient te voorkomen.

In artikel 5.4 van de Wnb zijn gronden opgenomen waarop een verleende ontheffing kan worden ingetrokken of gewijzigd. De ontheffing kan in elk geval worden ingetrokken indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.

1.2 Interim omgevingsverordening Noord-Brabant

Provinciale Staten hebben ten aanzien van soortbescherming aanvullende kaders vastgesteld. Deze zijn neergelegd in paragraaf 2.6.1 van de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant. Voor bepaalde soorten en handelingen zijn vrijstellingen opgenomen.

2. Toetsing effecten ruimtelijke ingreep

2.1 Aangevraagde activiteiten

De aangevraagde activiteiten betreffen de restauratie van de Heilig Hart Kerk en het realiseren van 20 woningen in de kerk. Een uitgebreide omschrijving van de activiteiten is opgenomen in de aanvraag. Naar aanleiding van de ontheffingsaanvraag heeft gemeente Breda contact opgenomen in verband met de restauratiewerkzaamheden. De Heilig Hart Kerk heeft de status als Rijksmonument en dient te behouden. Vanuit de erfgoedwet moet er gehandhaafd worden op die instandhoudingsverplichting. Met name de viering toren dient met spoed gerenoveerd te worden.

2.2 Onderzoek soorten

In opdracht van de voormalige projectontwikkelaar heeft er in de periode 2014-2016 onderzoek plaatsgevonden uitgevoerd door Adviesbureau ATKB. De betreffende onderzoeken zijn niet volledig uitgevoerd conform, het toen geldende, Vleermuisprotocol 2013. De onderzoeksresultaten zijn verwerkt in de bijgewerkte versie van de BREEAM-rapportage (ATKB 2016b) en een vleermuisnotitie (ATKB, 2016a).

Naar aanleiding van de gegevens van Adviesbureau ATKB heeft er als vooronderzoek literatuuronderzoek plaatsgevonden (NDFP/verspreidingsatlassen) en heeft er op 9 oktober 2019 een quick scan naar beschermde soorten plaatsgevonden. Aan de hand van deze onderzoeken heeft er nader onderzoek naar vleermuizen plaatsgevonden in de periode oktober 2019 tot november 2020, op basis van het vleermuisprotocol 2017.

Het uitgevoerde onderzoek naar beschermde soorten is beschreven in de bij aanvraag gevoegde rapportages 'Aanvullend vleermuisonderzoek Heilig Hart Kerk te Breda' (Veldbiologische Werken, mei 2020), de hoofdstukken 3 en 4 van het activiteitenplan 'Herinrichting Heilig Hart Kerk, Breda' (Ecogroen, december 2020) en de aanvullingen van 23 juni 2020, 24 september 2020 en 29 november 2020.

2.3 Mogelijke effecten

In het plangebied zijn vijf zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aangetroffen. Hiervan worden twee zomerverblijfplaatsen ook als paarverblijfplaats gebruikt, door telkens vier tot vijf individuen van de gewone dwergvleermuis. Deze verblijfplaatsen bevinden zich in de gevel aan de zuidkant van het transept. De andere drie zomerverblijfplaatsen van elk één individu van de gewone dwergvleermuis bevinden zich in de dakkapel aan de zuidoostzijde van het middenschip, in de spouwmuur aan de westzijde (kooromgang) via een ventilatieopening en in de vieringtoren. Verder is er één winterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis in een opening in de spouwmuur in de kelder met tenminste twee individuen van de gewone dwergvleermuis en is er een winterverblijfplaats van één exemplaar van de gewone grootoorvleermuis in de kelder. Tot slot is er een zomerverblijfplaats van de laatvlieger aanwezig in de spouwmuur aan de westzijde van de kerk (kooromgang). De invliegopening is een ventilatieopening. Uit aanvullend onderzoek blijkt dat de kelder ook in gebruik is als winterverblijfplaats voor tenminste drie gewone dwergvleermuizen, één gewone grootoorvleermuis en één baardvleermuis.

Buiten het plangebied, in de directe omgeving van de kerk, zijn twee kraamverblijfplaatsen en een zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis waargenomen.

In de periode 2014 - 2016 zijn zes verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis vastgesteld. Het gaat hier om drie verblijfplaatsen aan de noordzijde en drie verblijfplaatsen aan de zuidzijde van de kerk. De verblijfplaatsen bevonden zich allen onder de overhangende leistenen dakrand. Deze verblijfplaatsen zijn niet opnieuw vastgesteld.

De aanvrager geeft aan dat door het uitvoeren van de activiteiten:

- 5 zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, waarvan twee ook in gebruik als paarverblijfplaats;
- 1 winterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis;
- 1 zomerverblijfplaats van de laatvlieger;
- 1 winterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en baardvleermuis;

worden beschadigd of vernield en vleermuizen worden verstoord. Dit is een overtreding van de bepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb.

Op meerdere dagen zijn op de zuidelijke gevel van het transept 4 á 5 individuen van de gewone dwergvleermuis baltzend waargenomen, waarbij de vleermuizen de muur aantikten en regelmatig landen en over de muur kropen. Deze activiteit werd één maal tot 1:30 uur waargenomen. Op twee andere dagen hield dit gedrag voor middernacht op. Naar aanleiding van deze gegevens heeft op 29 november 2020 onder gunstige omstandigheden onderzoek naar vorstzwermen plaatsgevonden. Tijdens dit onderzoek is geen activiteit waargenomen bij de Heilig Hart Kerk, terwijl op bij referentielocaties wel activiteiten zijn vastgesteld. Echter op basis van éénmalig onderzoek kan een massawinterverblijfplaats niet geheel uitgesloten worden. Bij de werkzaamheden aan de zuidelijke gevel van het transept zal dan ook rekening gehouden dienen te worden met de aanwezigheid van een massawinterverblijfplaats.

In de viering toren is één zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis vastgesteld. De viering toren dient echter met spoed gerenoveerd te worden. Omdat er niet op korte termijn voldaan kan worden aan de gewenningsperiode van de tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen is er voor gekozen te viering toren tijdelijk te stutten. Voor het uitvoeren van deze werkzaamheden zijn voorwaarden opgenomen.

2.4 Alternatievenafweging

In 2000 werd een sloopvergunning voor de Heilig Hart Kerk verleend. De sloop van de kerk werd verhinderd door krakers. Daarnaast stuitte de sloopplannen op weerstand van inwoners van Breda en liefhebbers van de karakteristieke kerk. In 2004 kreeg de kerk de status van Rijksmonument, waardoor sloop geen optie meer is. Sloop van de kerk is voor vleermuizen een zeer ongunstig alternatief, omdat de aangetroffen verblijfplaatsen hiermee permanent verloren gaan.

Doordat de constructie van de woningen los moet blijven van het kerkgebouw zal de kelder opnieuw opgebouwd moeten worden. De kelder moet de bovenliggende woningen constructief op kunnen vangen. Doordat de constructie losstaat van het kerkgebouw, kunnen de aanwezige verblijfplaatsen van de aanwezige vleermuizen behouden blijven en zal er ook geen tot weinig verstoring zijn door trilling en/of geluid.

Door de werkzaamheden in de kelder buiten de winterperiode uit te voeren, zijn er geen nadelige gevolgen voor de betreffende verblijfplaatsen en aanwezige soorten. De kelder zal ook voor oktober 2021 weer functioneel zijn.

De overige werkzaamheden zijn zo gepland dat er zo veel mogelijk buiten de kwetsbare perioden gewerkt wordt. Werkzaamheden met mogelijk negatieve effecten op vleermuizen worden uitgevoerd in de periode dat vleermuizen geen gebruik maken van de betreffende verblijfplaats, of door maatregelen te nemen waardoor wordt voorkomen dat de dieren ernstig verstoord of geschaad worden.

Doordat de spouw behouden blijft en geschikt blijft voor de betreffende soorten is er geen beter alternatief.

Gezien het bovenstaande is ons gebleken dat er geen redelijke alternatieven mogelijk zijn, die zouden leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

2.5 Belang van de aanvraag

De ontheffing is gevraagd op grond van het belang 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' zoals genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, van de Wnb.

De Heilig Hart Kerk is een rijksmonument. Door het renoveren van de kerk, kan het Rijksmonument behouden blijven.

In Breda heerst er een enorm woningtekort. De gemeente heeft voor de periode 2018 t/m 2022 de nota "Lef en Liefde" (Gemeente Breda, 2018) aangenomen waarin beschreven staat hoe dit woningtekort moet worden teruggedrongen. De transformatie van de kerk tot 20 woningen draagt bij aan de uitvoering van dit beleid. Transformatie van een Rijksmonument is een kostbare aangelegenheid en veel duurder dan nieuwbouw. Door alle waarden die dit gebouw vertegenwoordigt, zoals het behoud van een monument, geen kapitaalvernietiging door sloop, geen CO₂ productie doordat het gebouw niet opnieuw gebouwd hoeft te worden, is deze herbestemming een duurzame oplossing voor het woningtekort.

Door ook de belangen van de Wet Natuurbescherming hierin een plek te geven, door het behoud van de vleermuisverblijfplaatsen, wordt ook dit belang gediend in een unieke combinatie.

Gelet op de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat het belang voldoende onderbouwd is om de ontheffing te kunnen verlenen.

2.6 Mitigerende maatregelen en staat van instandhouding

In hoofdstuk 5 en 6 van het activiteitenplan 'Herinrichting Heilig hart Kerk, Breda' (Ecogroen, december 2020) is beschreven welke maatregelen worden genomen om de effecten voor baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en laatvlieger, zoveel mogelijk te voorkomen. Het gaat het om de volgende maatregelen:

- Door de ecologisch toezichthouder wordt een ecologisch logboek bijgehouden. Hierin worden maatregelen vastgelegd, bedoeld om schade aan beschermde soorten te voorkomen. Daarbij wordt omschreven welke soort betrokken was en welke maatregelen zijn genomen op welke datum en locatie. Op deze manier kan in geval van handhaving eenvoudig worden aangetoond dat er zorgvuldig gewerkt wordt.
- Afwijking van het protocol is alleen mogelijk na overleg en akkoord van de ecooloog.
- Werkzaamheden worden uitgevoerd tussen zonsopkomst en zonsondergang. Om te voorkomen dat in de omgeving foeragerende vleermuizen worden verstoord, wordt er tussen zonsondergang en zonsopkomst geen gebruik gemaakt van bouwverlichting. In het ecologisch werkprotocol worden de voorschriften opgenomen waarbij in de ochtenduren wel (vleermuisvriendelijke) verlichting mag worden toegepast.
- Aan de kelder worden geen werkzaamheden uitgevoerd in de kwetsbare winterperiode (half oktober tot half april). De kelder is voor 15 oktober 2021 volledig functioneel als winterverblijfplaats.
- Ter compensatie van verblijfplaatsen die tijdelijk verloren gaan, worden 28 vleermuis kasten van het type Vleermuis kast Chambord opgehangen. De kasten worden ophangen aan gevels binnen 100 meter afstand van de oorspronkelijke verblijfplaats. De kasten worden tijdig opgehangen, zodat de vleermuizen een gewenningstijd hebben

voordat de oorspronkelijke verblijfplaats ontoegankelijk wordt gemaakt. Voor zomerverblijfplaatsen is de gewenningsperiode van half april tot half juli, voor paarverblijfplaatsen loopt de gewenningsperiode van half februari tot half augustus.

- Werkzaamheden waarbij aangetroffen zomerverblijfplaatsen tijdelijk verloren gaan, worden uitgevoerd vanaf juli 2021 (na de gewenningsperiode).
- Werkzaamheden waarbij de paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis tijdelijk verloren gaan of ernstig verstoord worden, worden uitgevoerd na 15 augustus 2021 (na de gewenningsperiode).
- Het verwijderen van het kelderdek en de bestaande vloeren wordt uitgevoerd onder begeleiding van een deskundig ecooloog.
- Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt de kelder geïnspecteerd op eventueel aanwezige vleermuizen door de ecologisch deskundige. Indien geen vleermuizen worden aangetroffen, kunnen de werkzaamheden van start gaan.
- Om trillingen via de muren te voorkomen worden bij de start van de werkzaamheden de verbindingen tussen het kelderdek/kerkvloer en de muur zorgvuldig losgeslepen.
- Bij het opnemen van vloeren en het verwijderen van balken en fundering wordt steeds gekozen voor slijpen en/of knippen. Slechts wanneer dat niet mogelijk is wordt gebruik gemaakt van hydraulische breekhamers.
- Omdat vleermuizen in augustus de ingangen van het winterverblijf inspecteren, moeten de ingangen tot de winterverblijfplaatsen aan de noord- en zuidzijde van de kerk de hele maand augustus vrij zijn van obstructie.
- De temperatuur en luchtvochtigheid in de kelder worden na werkzaamheden gemeten door de ecologisch toezichthouder. Metingen vinden opnieuw plaats in december en januari. Als tijdens deze metingen en controles blijkt dat de temperatuur of luchtvochtigheid niet voldoet, worden aanvullende maatregelen getroffen (om de omstandigheden te herstellen) op aanwijzen van de ecologisch toezichthouder.
- Tijdens de metingen in de wintermaanden wordt de kelder gecontroleerd op de aanwezigheid van vleermuizen.
- De beide winterverblijven worden gedurende de maanden april tot en met begin oktober afgesloten, maar zijn dan niet als zodanig in gebruik. Er worden daarom geen tijdelijke vervangende voorzieningen getroffen voor winterverblijven. Zodra het werk is opgeleverd, is het heringerichte winterverblijf weer volledig functioneel, dit is voor 15 oktober 2021.
- Het ontoegankelijk maken van bekende verblijfplaatsen en potentiële verblijfplaatsen in de gevels en onder de dakrand wordt uitgevoerd onder begeleiding van de ecologisch toezichthouder.
- Voorafgaand aan de werkzaamheden worden de mogelijke invliegopeningen tijdelijk afgesloten, zodat vleermuizen het gebouw wel kunnen verlaten maar tijdelijk niet naar hun verblijfplaats kunnen terugkeren. Het gaat hierbij om stootvoegen, ventilatieopeningen en dakranden. Deze worden ontoegankelijk gemaakt door middel van rugvulling en exclusion flaps.
- Tijdens het ontoegankelijk maken van de verblijfplaats in de vieringtoren (onder de loodslab) wordt door de ecologisch toezichthouder bepaald hoe de verblijfplaats achteraf hersteld wordt.
- De bovenstaande beschreven werkwijze van onbereikbaar maken vindt tenminste één week vóór de daadwerkelijke uitvoering van werkzaamheden plaats. Tenminste een week na het onbereikbaar maken vindt een uitvliegcheck plaats, om zeker te zijn dat de dieren niet langer aanwezig zijn. Vanwege de omvang van de kerk, moet de uitvliegcheck worden uitgevoerd door tenminste 3 personen. De ecologisch toezichthouder dient de bebouwing vervolgens expliciet vrij te geven voor het vervolg van de werkzaamheden.
- Aangezien de verblijfplaatsen alleen tijdelijk verloren gaan, is het treffen van permanente voorzieningen niet noodzakelijk. Wanneer de gevelrenovatie is afgerond, zijn al deze de verblijfplaatsen weer volledig functioneel.

- Aanvullend worden in de dakkapellen op het middenschip invliegopeningen gemaakt en wordt de zolder van het middenschip geschikt gehouden voor vleermuizen (stadsduiven worden daarbij geweerd).
- In de gebruiksfase worden geen schijnwerpers op de kerk gericht om de kerk 'uit te lichten'. Om verstoring te voorkomen dient bij straat- en tuinverlichting gebruik gemaakt te worden van amberkleurige Ledverlichting (ca. 591nm). Deze verlichting dient van de gevels af te worden gericht. De invliegopeningen dienen vrij te blijven van lampen of directe lichtval.

De locaties van de voorzieningen zijn weergegeven in bijlage 2.

De voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. Wij nemen in aanvulling op deze maatregelen extra voorschriften op. Om het succes van in gebruik name van vleermuiskasten te vergroten, zal ingezet worden op meer spreiding van het ophangen. Het betreft de volgende aanvullende mitigerende maatregelen:

- Het uitvoeren van de preventieve renovatie maatregelen ten behoeve van de werkzaamheden aan het dak van de viering toren (uit te voeren op last van de Erfgoedwet in combinatie met de Monumentenwet 1988) dient plaats te vinden onder begeleiding van een ecologisch deskundige¹. Alle handelingen en bevindingen dienen door de ecooloog te worden bijgehouden in een logboek. Tevens dienen er duidelijke foto's van de werkzaamheden en de geplaatste constructies te worden opgenomen in het logboek. Dit logboek dient op verzoek van een toezichthouder direct te worden overhandigd.
- Preventieve werkzaamheden aan de vieringtoren om instorten te voorkomen mogen niet plaatsvinden tijdens perioden van vorst en dienen binnen één week uitgevoerd te worden. Daarbij mogen geen veranderingen aangebracht worden in de bestaande constructie en mogen er geen belemmerende elementen voor (potentiële) verblijfplaatsen worden geplaatst.
- De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen op basis van de aanvraag en de hier genoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de initiatieflocatie, dienen, voorafgaand aan het uitvoeren van de werkzaamheden, van de inhoud van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden en dienen dit aantoonbaar na te leven.
- Dit ecologisch werkprotocol dient uiterlijk 2 weken voor aanvang van de activiteiten ter informatie aan ons te worden toegezonden, via info@odbn.nl, onder vermelding van het zaaknummer.
- Om een grotere verscheidenheid aan microklimaten aan te bieden en de kans op acceptatie te vergroten, dienen de te realiseren tijdelijke vleermuiskasten over meerdere panden verspreid binnen het territorium te worden aangebracht of dient er gebruikt te worden gemaakt van verschillende type en voldoende grote (geschikt als zomer- of paarverblijf volgens het kennisdocument gewone dwergvleermuis), vleermuiskasten. Hierbij dienen minimaal 8 tijdelijke kasten te worden verplaatst of dienen er minimaal 4 verschillende typen kasten te worden ingezet.
- Gedurende de werkzaamheden in de ochtenduren is het niet toegestaan verlichting te gebruiken gericht op de kerk. Verlichting, ook van de zogenaamde vleermuisvriendelijke verlichting, heeft negatieve effecten op invliegopeningen van verblijfplaatsen.
- Het te renoveren gebouw dient ten minste 1 week voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt te worden. Dit dient te gebeuren in het actieve seizoen van vleermuizen, globaal lopend van 1 april tot 15 oktober, en buiten de kwetsbare kraamperiode (1 mei tot 15 juli). Op het moment van ongeschikt maken en de drie daaropvolgende dagen moet de minimale temperatuur bij zonsondergang 10°C zijn.
- Controleronde vleermuizen: Na het ongeschikt maken dient uiterlijk 3 dagen voorafgaand aan de werkzaamheden een controle in de actieve periode bij juiste weersomstandigheden (conform vleermuisprotocol en/of kennisdocumenten) uitgevoerd te worden, teneinde zeker

te zijn dat of de aangevraagde soorten daadwerkelijk vertrokken zijn. Voor vleermuizen dient deze controle uitgevoerd te worden als de minimale temperatuur bij zonsondergang 10°C is. Gestart kan pas worden na de expliciete toestemming van de ecooloog.

- Aan de kelder en de zuidelijke gevel van het transept mogen geen werkzaamheden uitgevoerd worden in de kwetsbare winterperiode (half oktober tot half april). De kelder is voor 15 oktober 2021 volledig functioneel als winterverblijfplaats.
- Indien tijdens de werkzaamheden toch vleermuizen worden aangetroffen, dient het werk direct stopgezet te worden totdat de vleermuizen uit zichzelf vertrokken zijn. Een deskundige dient hierbij geraadpleegd te worden. Indien de soorten niet uit zichzelf vertrekken, dient contact opgenomen te worden met ODBN om toestemming te vragen voor aanvullende maatregelen.
- Verwijderen tijdelijke voorzieningen: de tijdelijke voorzieningen dienen in stand te worden gehouden totdat de permanente nest-, rust- of voortplantingsplaatsen gerealiseerd en beschikbaar zijn, waarbij rekening dient te worden gehouden met de gewenningsperiodes conform de betreffende kennisdocumenten. Daarnaast mogen de tijdelijke voorzieningen pas verwijderd worden op het moment dat deze aantoonbaar niet in gebruik zijn door beschermde soorten. Het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen vindt plaats buiten de meest kwetsbare periodes, te weten voor vleermuizen de kraamperiode (half mei tot half juli) en de winterperiode (15 oktober tot 1 april). De kasten mogen enkel verwijderd worden onder begeleiding van een ecooloog.
- De tijdelijke en permanente voorzieningen dienen vrij te zijn van belemmerende elementen in de in- en uitvliegmogelijkheid zoals bomen, vlaggenmasten of steigers.

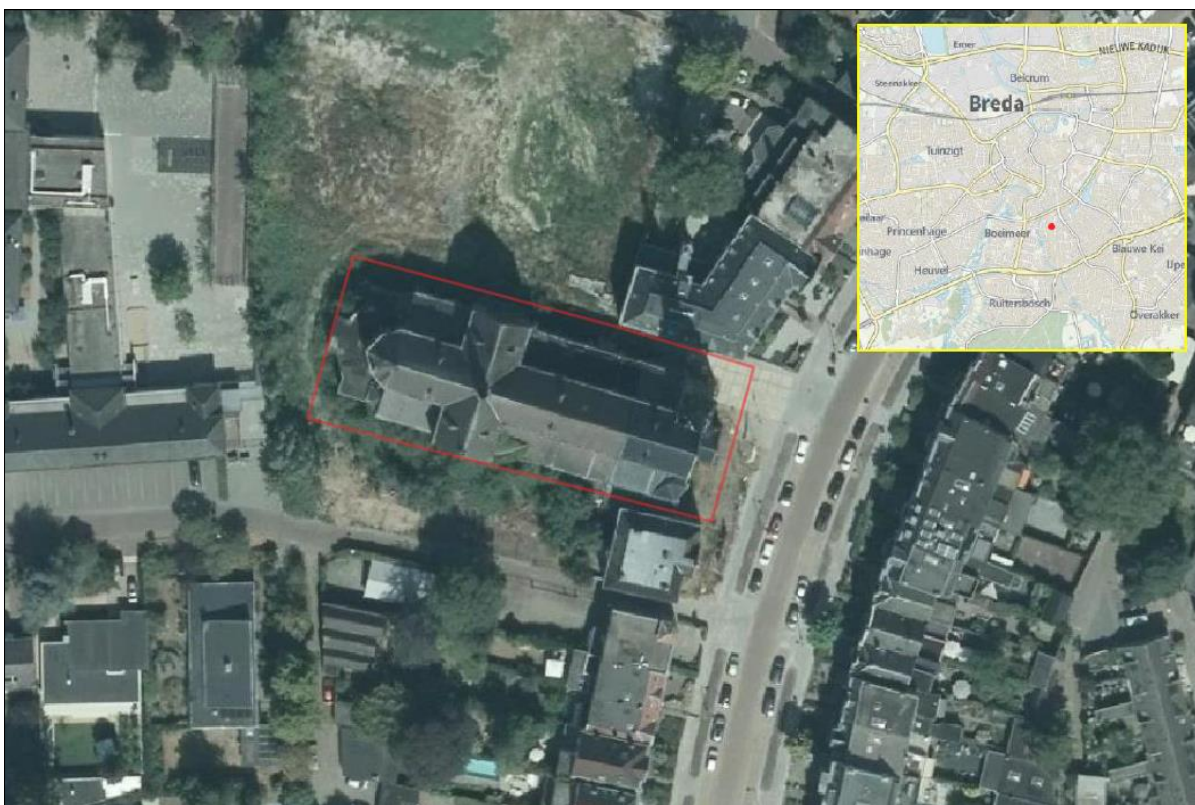
Door het nemen van mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de gunstige staat van instandhouding van de baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en de laatvlieger niet in het geding door het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden.

3. Conclusie

Gelet op het voorgaande verlenen wij gevraagde ontheffing. De ontheffing wordt slechts voor de in het besluit genoemde soorten en beschreven activiteiten verleend. Deze ontheffing geldt alleen voor de activiteiten conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.

Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden.

BIJLAGE 1. OVERZICHTSTEKENING VAN DE PLANLOCATIE

Figuur 1. Locatie Heilig Hart Kerk. De activiteiten vinden plaats binnen het rood omlijnde gebied.

BIJLAGE 2. LOCATIE VAN DE MITIGERENDE MAATREGELEN

Figuur 2. Locatie van de tijdelijke voorzieningen. Groene cirkel geeft de 100 meter grens aan. Geel de locaties van de tijdelijke kasten.

BIJLAGE 3. MELDINGSFORMULIER START HANDELINGEN BESCHERMDE SOORTEN

Meldingsformulier start handelingen ten aanzien van beschermde soorten
Ontheffing Wet natuurbescherming, onderdeel beschermde soorten

Gegevens

Aanvraagnummer Z/114246
Naam initiatief Restauratie en transformatie Heilig hart Kerk
Ontheffingsperiode voor de periode van 1 maart 2021 tot en met 31 maart 2026
Ontheffinghouder Stichting Woonzorg Nederland
Naam aanvrager P. Lubbers
Adres Prof. E.M. Meijerslaan 3
PC-Woonplaats 1183 AV Amstelveen

Gegevens**werkzaamheden**

Contactpersoon uitvoering
werkzaamheden
Telefoonnummer (vast)
Telefoonnummer (mobiel)
Contactpersoon ecoloog
Telefoonnummer
Locatie(s) werkzaamheden
Datum gereedkomen
compensatiemaatregelen
Datum start
werkzaamheden
Overzicht planning
werkzaamheden
.....
.....
.....
.....

Dit formulier dient zodra de aanvang van de handelingen met betrekking tot beschermde soorten bekend is, doch uiterlijk 2 weken van tevoren, te worden ingediend bij de Omgevingsdienst Brabant Noord

Retouradres

Omgevingsdienst Brabant Noord
Email: info@odbn.nl

KENNISGEVING WET NATUURBESCHERMING, Stichting Woonzorg Nederland, Baronielaan 22, 4818 RA te Breda, Z/114246

Beschikking

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant maken bekend dat zij op 1 februari 2021 een ontheffing ingevolge artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming hebben verleend (kenmerk: Z/114246) aan Stichting Woonzorg Nederland, Prof. E.M. Meijerslaan, 1183 AV Amstelveen voor de het restaureren en herbestemmen van de Heilig Hart Kerk, voor de locatie Baronielaan 22, 4818 RA te Breda in de gemeente Breda. De ontheffing is geldig voor de periode van 1 maart 2021 tot en met 31 maart 2026.

De aanvraag, het besluit en de bijbehorende stukken liggen vanaf 2 februari 2021 tot en met 15 maart 2021 6 weken **ter inzage** bij de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN), telefoonnummer (0485) 729 189. Voor inzage in de bijbehorende stukken dient een afspraak gemaakt te worden. Het besluit is digitaal op te vragen via e-mail info@odbn.nl of te vinden op de website www.brabant.nl/loket/vergunningen-meldingen-en-ontheffingen.

Bezwaar

Belanghebbenden kunnen tot en met 15 maart 2021 ten aanzien van deze beschikking schriftelijk bezwaar in dienen. Het bezwaarschrift moet zijn voorzien van een handtekening, de naam en adres van de indiener, de dagtekening, ons kenmerk van het besluit, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar gericht is en de gronden van het bezwaar.

Het bezwaarschrift moet worden gericht aan het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant, t.a.v. het secretariaat van de Hoor- en adviescommissie, Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch. Wij verzoeken u om op de linkerbovenhoek van de envelop het woord 'bezwaarschrift' te vermelden.

Het secretariaat van de Hoor- en adviescommissie is bereikbaar op telefoonnummer (073) 680 83 04, faxnummer (073) 680 76 80 en e-mailadres bezwaar@brabant.nl. Wij wijzen u erop, dat het op dit moment nog niet mogelijk is om bezwaarschriften per e-mail in te dienen, omdat dan de wettelijk voorgeschreven handtekening op het bezwaarschrift ontbreekt.

Bovenstaand besluit treedt in werking, ook al wordt een bezwaarschrift ingediend. Het is daarom mogelijk om gelijktijdig met of na het indienen van een bezwaarschrift een 'voorlopige voorziening' te vragen bij de voorzieningenrechter van de Rechtbank Oost-Brabant, Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch.

Een voorlopige voorziening is het nemen van een tijdelijke maatregel, bijvoorbeeld het schorsen van het besluit gedurende de tijd die nodig is om het bezwaar te behandelen. Voorwaarde om een dergelijke voorlopige voorziening te kunnen vragen is dat er sprake is van een spoedeisend belang. Voor het vragen van een voorlopige voorziening is griffierecht verschuldigd. De Rechtbank Oost-Brabant is bereikbaar op telefoonnummer (073) 620 2020.

Aan deze procedure is het kenmerk Z/114246 gekoppeld. Wij verzoeken u bij correspondentie dit kenmerk te vermelden.

's-Hertogenbosch, februari 2021